

[Alvilda Larsen.]

ligvis bliver der ikke 150 000 mennesker flere, der søger lejlighed, det må blive under halvdelen, men alligevel er det, sammenlignet med den tilgang, vi har nu, et meget, meget stort antal, der vil komme til at udøve et stort pres på boligmassen. Hvordan skal de få lejligheder til den tid? Udjævningen vil efter min mening aldrig kunne fremskaffe den boligreserve, som vil være nødvendig, og også af den grund er hele dette forslag om udjævning og forhøjelse urimeligt.

Endelig vil jeg pege på endnu en meningsløshed og uretfærdighed i lovforslaget. Når der skrives til en lejeforhøjelse, der skal betales af alle lejerner i de ældre ejendomme, hvorfor da fritage så mange landejendomme og andre bebyggelser, som lovforslaget lader gå fri? Der findes 364 000 af sådanne ejendomme, og kun de 53 000 tages med. Det kan da ikke være berettiget. Dette er en urimelighed mere overfor de 800 000 lejere, der fortrinsvis bor i etagelejligheder.

Jeg vil dernæst fremdrage nogle eksempler på, hvilke nye uretfærdigheder dette lovforslag vil medføre, og jeg vil først nævne et eksempel fra en moderniseret ejendom på Hauser Plads i København. I denne ejendom var lejen i 1939 800 kr. årlig; efter indlægning af centralvarme steg lejen til 1 314 kr.; den moderniseredes yderligere, og lejen steg til 2 500 kr. I 1939 var lejen i denne ejendom 10 kr. pr. kvadratmeter, i dag er den 31 kr. 5 øre pr. kvadratmeter. Medens lejen i nyt og nyere byggeri sættes til ca. 20 kr. pr. kvadratmeter, får disse lejere foruden de 31 kr. pr. kvadratmeter, de i forvejen skal betale, yderligere pålagt 30 pct. af 1939-lejen, eller yderligere 240 kr., og lejen kommer altså op på ca. 35 kr. pr. kvadratmeter.

Det er et eksempel på de urimeligheder, der kan opstå, hvis dette lovforslag gennemføres. Jeg kan nævne et andet eksempel. Det drejer sig om et privat forretningsmæssigt byggeri, bygget før 1950. Udlejningen begyndte 1946—48, og prisen blev ansat til 16 kr. pr. m²; den er nu ved sin endelige fastsættelse godkendt af ministeriet til at være 28 kr. pr. m². Det nye byggeri kommer ned på 20 kr. pr. m², men denne ejendom, der også får pålagt en udligningsafgift på 10 pct., ligger

altså på en højere pris og vil formentlig nu få en lejeforhøjelse.

Jeg kan nævne et tredje eksempel, der angår en KAB-ejendom i København, hvor indflytning skete i 1943, altså under krigen. Der er allerede nu forekommet forskellige forhøjelser; lejen steg, da der blev indlagt radiatorer, og yderligere, da man fik varmt vand, og sidst er der nu forekommet en stigning på 9½ pct. Uanset dette er en familie i denne ejendom med 2 børn ikke berettiget til huslejetilskud, og derved nærmer huslejen for en lejlighed i dette byggeri sig i betænkelig grad den pris, som gives i det nye byggeri, hvor der dog er både større og bedre indrettede lejligheder.

Jeg har nævnt disse eksempler af forskellig karakter, som viser, hvilke nye uretfærdigheder og urimeligheder der vil opstå ved vedtagelse af ministerens forslag.

Der kan nævnes endnu nogle eksempler; jeg kan tage et fra et kompleks som „Brønsparken“ i København, der ejes af et socialt boligselskab, og som også blev opført i årene under krigen. Her er allerede sket en lejeforhøjelse på 44 pct., nemlig fra 98 kr. til 139 kr. om måneden for en almindelig 2 værelses lejlighed. Efter ministerens forslag vil dette kompleks i de nærmeste år få en forhøjelse på yderligere 12 pct., altså 10—12 kr. ekstra pr. måned, og der er allerede i denne ejendom, „Brønsparken“, givet varsel om en anden huslejestigning, som skal gennemføres om 2 år, og som ligeledes formentlig at blive på omkring en halv snes kroner. Det vil sige, at huslejen i dette kompleks vil komme op over 160 kr. månedlig plus varme — og det vil en hel række af de lejere, der bor der, ikke være i stand til at præstere.

Nu hævdes det ganske vist, at huslejestigninger, der er sket siden 1939, fradrages, hvis det ikke drejer sig om forhøjelser, der hænger sammen med forbedringer af ejendommene. Men dette kommer i praksis kun til at gælde for de private ejendomme. Lovforslaget bevarer nemlig bestemmelserne fra den nugældende boliglov om, at det sociale byggeri holdes udenfor de almindelige regler. I sociale komplekser skal lejen fortsat egenmægtigt — kan man sige — fastsættes af boligministeren uden nogen som helst lov-mæssig begrænsning.